Hlavní správa StB
- - - - - - - - - -
OS-00312/154-68

Přísně tajné

Praha dne 29.11.1968

Výtisk čís.: 14
Počet listů: 8

Denní informace č. 47
- - - - - - - - - - -

Francouzský velvyslanec sdělil dopisovateli AFP CHAUVETOVI, že podle jeho zpráv odejel z ČSSR definitivně náměstek ministra zahraničních věcí SSSR KUZNĚCOV. Upozornil ho však, že to není ještě ověřená zpráva. Velvyslanec se vyjádřil, že odjezdem KUZNĚCOVA je normalizace v ČSSR považována za uskutečněnou. Velvyslanec LALOUETTE upozornil dopisovatele, že tuto zprávu ještě nemůže posílat a měl by si ji ověřit. CHAUVET proto ihned volal amerického dopisovatele časopisu Daily Telegraph SCHULZE a upozornil jej na toto sdělení s tím, aby si je ověřil na americké ambasádě.

Vojenský přidělenec Indie, plk. SINGH u příležitosti oficiální návštěvy oddělení technické pomoci Generálního štábu ČSLA (přijal ho pplk. Jaroslav NĚMEC) se dotazoval na:

- počty a rozmístění sovětských vojsk;
- kolik je v ČSSR sovětských letadel (při tom dodal, že měl možnost hovořit s jedním důstojníkem letectva, který měl sovětské letouny spočítané);
- jaké byly počty, směr a místa přesunů sovětských vojsk při opuštění ČSSR.

Byl odkázán na zprávy z našeho tisku týkající se dohody o pobytu sovětských vojsk na našem území.

Poté odsuzoval SINGH vstup spojeneckých vojsk na území ČSSR, nazýval to agresí a přirovnával k dřívějším poměrům v Indii, kdy byla kolonií Anglie. Vyjádřil se, že socialistické země jsou koloniemi SSSR.

Z jeho chování byla zřejmá snaha navázat bližší kontakt s pplk. NĚMCEM a žádal ho o telefonní číslo, které nedostal. Pplk. NĚMEC bude připraven pro případ, kdyby SINGH se pokoušel s ním navázat styky.

Poznatky o tom, že čs. občané, kteří opustili republiku jsou v cizině vytěžováni k poměrům v ČSSR, potvrzuje i následující zjištění.

Spolupracovník po návratu z NSR sdělil, že navštívil bývalého děčínského občana J.ZAHRÁDKU, který v roce 1966 emigroval z ČSSR a žije v obci Heidenheim u Stuttgartu. ZAHRÁDKA mu řekl, že krátce po příchodu do tábora v Norimberku byl vyslýchán na "FRAGESTELLE". První výpověď se týkala všeobecných údajů. Za několik dnů byl povolán k dalšímu výslechu. Při tomto výslechu měl muž, který hovořil plynně česky, připraven svazek listin, plánů apod. ZAHRÁDKY se dotazoval, zda ze svého bytu v Děčíně II, viděl na 9 letou střední školu, která je v jejich ulici. Po kladné odpovědi byl tázán co ví o tom, že ve sklepě školy je instalováno zvláštní vojenské zařízení pro případ války, jak jsou prostory střeženy, jakým systémem, kdo provádí služby a jak se střídají. Rovněž chtěl znát jak často jezdí k objektu vozidla a jejich značky. Podobně byl vytěžován k podzemnímu zařízení v Děčíně IV.

ZAHRÁDKA o uvedených objektech nevěděl. Dále byl dotazován na situaci v Královodvorských strojírnách v Děčíně. Muž chtěl od ZAHRÁDKY podrobně znát co se v podniku vyrábí a schopnost podniku k přeorientaci na válečnou výrobu.

Vyslýchající měl podrobné znalosti o Děčíně a vše si okamžitě vyhledal v četných listinách a plánech jednotlivých městských čtvrtí a továren.

Dne 27.11.1968 jsme informovali o napadení tří řeckých občanů v Krnově. Nyní jsme z KS-SNB Ostrava obdrželi zprávu, že v témže městě došlo u příležitosti oslavy 50. výročí VŘSR, pořádané občany řecké národnosti dne 23.11.1968 k provokaci. Po příchodu pozvaných důstojníků skupina 16 - 19 letých mladíků počala pískat, hlučet apod. Později jistý KUBÍČEK se snažil strhnout čs. vlajku. Přitom došlo ke rvačce a KUBÍČEK byl přítomnými zbit. Nakonec mladíci ucpali kouřovou rouru a v důsledku rozšíření kouře byli přítomní nuceni opustit místnost. Skupina mladíků vystupovala jako "junáci". Vedl je jistý ŠVIHEL. Řekové proti provokaci protestují prohlášením, adresovaném krajským orgánům a ministru vnitra.

K napadení některých funkcionářů došlo i na schůzi ZO-KSČ v n.p. Kovohutě Mníšek na okrese Příbram. Osočováni byli za jednání se sovětským důstojníkem, který chtěl již dříve na závodě uskutečnit besedu. Rovněž byli odsuzováni ti soudruzi, kteří se v pražském sále Lucerny zúčastnili nedávného mítinku s tím, že se podobají bývalým vlajkařům. Vyskytly se i hlasy, aby projev s. HUSÁKA, který měl v Bratislavě k příslušníkům LM, byl odsouzen jako zrádcovský. Iniciátoři všech protistranických projevů byli ponejvíce lidé, kteří před srpnem 1968 inklinovali ke Klubu angažovaných nestraníků.

K situaci mezi studenty a kulturními pracovníky byly získány dvě informace.

Posluchači chemické fakulty ČVUT stávkové akce studentů hodnotí takto:

- stávka dokázala, že studenti jsou politickou silou, se kterou je třeba počítat (dokazuje to i fakt, že se jejich akcemi musela zabývat vláda a vysoké stranické orgány);
- stávka sjednotila studentské hnutí a ukázala, že i značná část středoškolské mládeže, se chce politicky angažovat;
- došlo k důležitému sepětí studentů s dělníky ke vzájemné podpoře a důvěře, kterou bude třeba i nadále rozvíjet.

Studenti se naučili organizovat stávkový boj, získali další cenné zkušenosti pro akce tohoto druhu a vůbec pro celé studentské a v konečné fázi, celospolečenské hnutí za požadavky studentů i celého národa.

Výsledky listopadového pléna ÚV-KSČ studenti hodnotí kriticky. Na jedné straně v něm vidí tendence návratu ke kabinetní politice, odsuzují projevy některých účastníků. Na druhé straně pak kladně kvitují, že se výrazně neprosadili konzervativní politice, že tedy nebyla přijata téze o kontrarevoluci.

Student veterinární školy z Prahy Jiří MELOUN sdělil, že pražské vysokoškoláky navštěvuje televizní komentátor Vladimír ŠKUTINA s jistým RYPLEM, kteří dávají studentům různé instrukce. ŠKUTINA uráží SSSR a tvrdí, že sovětské rakety na přehlídkách jsou jen dřevěné atrapy, že generál PRCHLÍK vypracoval plán obrany našeho státu, takže jsme se mohli proti SSSR ubránit, protože bychom sovětské vojáky "utloukli čepicemi" apod.

K situaci mezi novináři a spisovateli uvedl bývalý pracovník ÚV ČSM, nyní umělec - grafik Jaroslav VEVERKA v důvěrném rozhovoru následující:
"Čs. žurnalisté a pracovníci tiskáren se nesmíří s cenzurou a omezením svobody slova a projevu. Někteří pracovníci tiskáren - (uvedl Melantrich) - jen čekají na povel shora. Hlavní slovo v těchto přípravách mají čs. spisovatelé,kteří v povolených Listech nemohou psát co by chtěli a nechtějí v žádném případě dát záminku k zásahu cenzorů. Také nepřipustí, aby z tohoto důvody byly Listy zastaveny. Zastávají názor, že organizovat jakýkoliv protest proti zastavení Listů by nebyl účinné; proto připravují vlastní protestní akci vyhlášením stávky dříve, než by k takovému zásahu došlo. Čeká se pouze na pokyn Svazu spisovatelů a stávka se rozšíří na celý polygrafický průmysl".

Situace je nadále sledována.

Nadále pokračuje výskyt letáků a anonymních dopisů. Pro tyto ilegální tiskoviny jsou charakteristické sílící snahy otevřeného antikomunismu a buržoasního nacionalismu.

Dne 21.11.1968 byly ve Fučíkově ulici v Ústí nad Labem vyvěšeny plakáty s následujícími hesly:
"Mlčící budou strašně obviněni (Halas)"; "Čím víc pouta utahují, tím dřív z našich rukou padnou (Thakur)"; "Svobodu tisku lze potlačit, svobodu myšlení nikdy". K třetímu heslu byly vylepeny na plakátu přední stránky Reportéra č. 43/68 a Politiky č. 7/68.

Dne 15.11.1968 byl v místnosti celozávodního výboru KSČ na žst. Praha hl. nádraží v otvoru busty V.I.Lenina nalezen leták s protisovětským zaměřením,

v jehož obsahu je mj. uvedeno: "Hlava již neklesá únavou - srdce se brání. Nemůžeme přijmout kompromis s SSSR. Svobodu musíme získat úplnou a bezvýhrad. Jinak se otroctví nikdy nezbavíme. Bezpodmínečně trváme na odchodu okupačních vojsk".

Dne 25.11.1968 obdrželo v n.p. RICO Veverská Bítýška, okr. Brno-venkov 7 členů KSČ a LM anonymní dopisy s následujícím obsahem:

"Sdělení od vlastenců pro komunisty.
Výzva! Vzdej se ihned všech funkcí a slož funkce ve výboru KSČ. Komunisté zradili národ a ty ho zrazuješ neustále s komunisty. Vyzýváme tě, abys ihned uposlechl, jinak zničíme tvoji rodinu, jako režim ničí nás!

Národu svobodu - smrt komunistům i tobě, jak neuposlechneš. Kdo tuto výzvu rozšíří a nenechá si ji jen pro sebe, aby se zařídil, bude zastřelen. Boj pokračuje - ven s komunisty."

Po pisatelích bylo zahájeno pátrání.

Bylo zaznamenáno rovněž rozšiřování poplašných zpráv.

Mezi důstojníky vojenského letiště v Pardubicích je rozšířena zpráva, že v Čierné nad Tisou byly překládány tisíce mrtvol sovětských vojáků jako důkaz kontrarevoluce v ČSSR. V sovětské "Pravdě" byl podle této zprávy uveřejněn článek o tom, že v boji s čs. kontrarevolucí padlo 70.000 vojáků, apod.

Opatření provádí příslušné orgány VKR.

Dne 27.11.1968 byla mezi zaměstnanci n.p. Sigma Lutín rozšířena zpráva, že president republiky chce

současnou situaci ve státě "rázně" řešit. Nehovořilo se však v jakém směru. Dále, že jednotky čs. armády se stahují se zbraněmi do lesů s úmyslem vystoupit proti sovětské armádě.

Zjišťuje se, kdo zprávy rozšiřuje.

Denně jsou zaznamenávány případy pokusů o opuštění republiky.

Včera např. byli zadrženi:
Zdeněk BĚLČÍK, nar. 1949, dělník z Postoloprt a
Ladislav FLJFAR, nar. 1950, učeň ze Zahrádky, okr. Česká Lípa.

Orgány VKR byly získány další signály, že úmyslem opustit republiku se zabývají:

- vojín základní služby Josef VIKTORIN, nar. 1949, příslušník pohraniční stráže v Bratislavě;
- občanský pracovník u letištního praporu Josef DESENSKÝ, nar. 1947 a
- pracovník Čs. aerolinií Jiří NENÁHLO, nar. 1930, který plní úkoly pro ČSA na dispečerském stanovišti vojenského letiště v Přerově.

Jsou prováděna opatření k zamezení útěku.

Z trestného činu opuštění republiky podle § 109 tr. zákona jsou podezřelí tito občanští zaměstnanci vojenské správy, kteří se nevrátili z ciziny:

- Karol REPPER, nar. 1938, technik vojenské správy budov Poprad, který je v Kanadě;
- Hana BALOUNOVÁ, nar. 1946, zdravotní sestra v Ústřední vojenské nemocnici Praha (t.č. pracuje ve Švýcarsku);

- RNDr. Ludmila OTTOVÁ, CSc, bioložka Ústřední vojenské nemocnice Praha, která se nevrátila ze studijního pobytu ve Švédsku a zůstala tam se dvěma dětmi;
- Zlatice KALIÁROVÁ, nar. 1946, zdravotní sestra Ústřední vojenské nemocnice Praha (zdržuje se ve Švýcarsku).

Žádný z uvedených občanských pracovníků nebyl nositelem státního tajemství. Jsou prováděna příslušná opatření.

Závěrem uvádíme informaci o pobytu předsedy bývalého KAN v emigraci:

MUDr. Jan ŠTĚPÁNEK odejel v posledním týdnu srpna 1968 do Jugoslávie, později se zdržoval v Rakousku a nyní pracuje u fy CIBA v Basileji. Zaměstnání a pobyt v zahraničí mu legalizovala Lékařská fakulta Karlovy university v Praze. Po roce se hodlá vrátit.

Náčelník hlavní správy StB

plk. RSDr. Václav Š O R A L

R o z d ě l o v n í k :

Výtisk č.1-3: s.plk.JUDr. VAŠEK František
4: s.plk.RSDr. ŠORAL Václav
5: s.pplk.JUDr. KUBÍK Jaroslav
6: s.pplk.RSDr. HLAVÁČEK Vítězslav
7: s.mjr. TÁBORSKÝ Jiří
8: s.plk.JUDr. VOSECKÝ Jar.
9: s.pplk. HUBINA Štefan
10: s.gen.major ing. STAVINOHA Josef
11: s.mjr.ing. ČADA Miloslav
12: s.pplk. NĚMEC František
13: pro domo

archiv bezpečnostních složek